
Zittingsdocument

A9-0075/2023

24.3.2023

***I

VERSLAG

over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1217/2009 van de Raad wat betreft de omzetting van het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen in een informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven (COM(2022)0296 – C9-0206/2022 – 2022/0192(COD))

Commissie landbouw en plattelandontwikkeling

Rapporteur voor advies: Jérémy Decerle

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure (eerste lezing)
- ***II Gewone wetgevingsprocedure (tweede lezing)
- ***III Gewone wetgevingsprocedure (derde lezing)

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerptekst voorgestelde rechtsgrond.)

Amendementen op een ontwerphandeling

Amendementen van het Parlement in twee kolommen

Geschrapte tekstdelen worden in de linkerkolom in *vet cursief* aangegeven. Vervangen tekstdelen worden in beide kolommen in *vet cursief* aangegeven. Nieuwe tekst wordt in de rechterkolom in *vet cursief* aangegeven.

In de eerste en tweede regel van de koptekst boven elk amendement wordt verwezen naar het tekstdeel in kwestie van de ontwerphandeling. Indien een amendement betrekking heeft op een bestaande handeling, waarop in de ontwerphandeling wijzigingen worden voorgesteld, bevat de koptekst bovendien een derde en vierde regel, die verwijzen naar de bestaande handeling respectievelijk naar de bepaling in kwestie.

Amendementen van het Parlement in de vorm van een geconsolideerde tekst

Nieuwe tekstdelen worden in *vet cursief* aangegeven. Geschrapte tekstdelen worden aangegeven met het symbool **■** of worden doorgestreept. Waar tekstdelen vervangen worden, wordt de nieuwe tekst in *vet cursief* aangegeven, terwijl de vervangen tekst wordt geschrapt of doorgestreept. Bij wijze van uitzondering worden zuiver technische wijzigingen die de diensten aanbrenge met het oog op de opstelling van de definitieve tekst, niet gemarkeerd.

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....	5
TOELICHTING.....	34
PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE.....	36
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	37

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1217/2009 van de Raad wat betreft de omzetting van het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen in een informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven
(COM(2022)0296 – C9-0206/2022 – 2022/0192(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2022)0296),
  - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 43, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0206/2022),
  - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
  - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 26 oktober 2022¹,
  - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling (A9-0075/2023),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
  2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
  3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

Amendement 1

Voorstel voor een verordening

Overweging 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

(1) De ontwikkeling van de landbouwsector van de Unie en van het gemeenschappelijk landbouwbeleid vereist

Amendement

(1) De **beoordeling, analyse en** ontwikkeling van de landbouwsector van de Unie en van het gemeenschappelijk

---

¹ Nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad.

objectieve en relevante informatie over de prestaties en de duurzaamheid van de landbouwbedrijven in de Unie. Het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen (ILB) is opgericht bij Verordening (EG) nr. 1217/2009 van de Raad²⁵.

landbouwbeleid vereist objectieve, *actuele* en relevante informatie over de prestaties en de duurzaamheid van de landbouwbedrijven in de Unie. Het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen (ILB) is opgericht bij Verordening (EG) nr. 1217/2009 van de Raad²⁵.

---

²⁵ Verordening (EG) nr. 1217/2009 van de Raad van 30 november 2009 tot oprichting van een boekhoudkundig informatienet betreffende de inkomens en de bedrijfseconomische positie van de landbouwbedrijven in de Europese Gemeenschap (PB L 328 van 15.12.2009, blz. 27).

---

²⁵ Verordening (EG) nr. 1217/2009 van de Raad van 30 november 2009 tot oprichting van een boekhoudkundig informatienet betreffende de inkomens en de bedrijfseconomische positie van de landbouwbedrijven in de Europese Gemeenschap (PB L 328 van 15.12.2009, blz. 27).

Amendement 2

Voorstel voor een verordening Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

(3) In de mededeling van de Commissie van 20 mei 2020 getiteld “Een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem” (“van boer tot bord”-strategie) heeft de Commissie het voornemen uitgesproken om het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen (ILB) om te zetten in een informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven (IDL), met het oog op de verzameling van duurzaamheidsgegevens op landbouwbedrijfsniveau. De omschakeling zal *ook bijdragen tot* de verbetering van de adviesdiensten voor landbouwers en *tot* benchmarking van de prestaties van landbouwbedrijven.

Amendement

(3) In de mededeling van de Commissie van 20 mei 2020 getiteld “Een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem” (“van boer tot bord”-strategie) heeft de Commissie het voornemen uitgesproken om het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen (ILB) om te zetten in een informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven (IDL), met het oog op de verzameling van duurzaamheidsgegevens op landbouwbedrijfsniveau. De omschakeling zal *het informatienet in staat stellen de ontwikkeling van empirisch onderbouwde en resultaatgerichte beleidsmaatregelen te ondersteunen en een bijdrage te leveren aan een evaluatie van de versterkte ecologische en sociale dimensies van het GLB alsook aan een* verbetering van de adviesdiensten voor landbouwers en *aan*

benchmarking van de prestaties van landbouwbedrijven, **en daarnaast zal de omschakeling bijdragen tot transparantie en eerlijkheid in de agrovoedselvoorzieningsketen.**

Amendement 3

Voorstel voor een verordening Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

(4) De duurzaamheid van landbouwbedrijven wordt beoordeeld in het kader van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties, op basis van drie belangrijke aspecten: het economische, het ecologische en het sociale aspect. Momenteel worden voornamelijk gegevens verzameld om de economische aspecten van landbouwbedrijven te beoordelen, terwijl de algehele duurzaamheid van het bedrijf moet worden beoordeeld, met inbegrip van milieugegevens die verband houden met bodem, lucht, water en biodiversiteit, alsook gegevens over de sociale dimensie van de landbouw. De omschakeling naar het IDL maakt het mogelijk de prestaties van landbouwbedrijven te benchmarken met regionale, nationale en sectorale gemiddelden. Wat boekhoudkundige gegevens betreft, vormen boekhoudingen van landbouwbedrijven de primaire bron voor de gegevens die noodzakelijk zijn voor de waarneming van de inkomens in de landbouwbedrijven en voor de bedrijfseconomische analyse van deze bedrijven. De verzamelde informatie kan ook worden gebruikt om gepersonaliseerde adviesdiensten en feedback aan landbouwers te verstrekken met het oog op de verbetering van de duurzaamheid van de landbouwbedrijven.

Amendement

(4) De duurzaamheid van landbouwbedrijven wordt beoordeeld in het kader van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (**SDG's**) van de Verenigde Naties, op basis van drie belangrijke aspecten: het economische, het ecologische en het sociale aspect. Momenteel worden voornamelijk gegevens verzameld om de economische aspecten van landbouwbedrijven te beoordelen, terwijl de algehele duurzaamheid van het bedrijf moet worden beoordeeld, met inbegrip van milieugegevens die verband houden met bodem, lucht, water en biodiversiteit, alsook gegevens over de sociale dimensie van de landbouw, **met name de situatie van vrouwen en jongeren die landbouwer zijn of werkzaam zijn in de landbouw. Bovendien moeten geharmoniseerde gegevens worden verzameld en moet voorkomen dat dezelfde gegevens dubbel worden verzameld, bijvoorbeeld gegevens die reeds verkregen zijn via statistieken over de productiemiddelen en opbrengsten van de landbouw of over het GLB, teneinde administratieve lasten voor respondenten en autoriteiten te voorkomen en beperken en gegevensbescherming te waarborgen.** De omschakeling naar het IDL maakt het mogelijk **landbouwsectoren in de lidstaten te beoordelen en te analyseren, voortgang te meten en waardevolle richtsnoeren te verstrekken aan zowel landbouwers als**

beleidsmakers. De omschakeling maakt het ook mogelijk de prestaties van landbouwbedrijven te benchmarken met regionale, nationale en sectorale gemiddelden. Wat boekhoudkundige gegevens betreft, vormen boekhoudingen van landbouwbedrijven de primaire bron voor de gegevens die noodzakelijk zijn voor de waarneming van de inkomens in de landbouwbedrijven en voor de bedrijfseconomische analyse van deze bedrijven. De verzamelde informatie kan ook worden gebruikt om **betere** gepersonaliseerde adviesdiensten en feedback aan landbouwers te verstrekken met het oog op **verbetering van de bedrijfsvoering en** van de duurzaamheid van de landbouwbedrijven. **Voor adviesdiensten moeten vertrouwelijkheidsregels gelden overeenkomstig artikel 151, lid 3, van Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad^{1bis}.**

---

^{1bis} Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1).

Amendement 4

Voorstel voor een verordening Overweging 5

(5) Deze doeleinden kunnen slechts worden bereikt indien gebruik wordt gemaakt van een informatienetwerk van de Unie voor de verzameling van duurzaamheidsgegevens van landbouwbedrijven, hierna “informatienet” genoemd, dat steunt op gegevensverzamelaars in elke lidstaat, die het vertrouwen van de betrokken partijen geniet. De lidstaten of de verantwoordelijke nationale autoriteiten moeten ernaar streven om de wijze waarop gegevens over landbouwbedrijven worden verzameld, zo veel mogelijk te moderniseren. Om de lasten voor landbouwers en gegevensverzamelaars te verminderen, teneinde overlapping van gegevensverzoeken te voorkomen en de IDL-gegevensset te verrijken, moet het beginsel van het éénmaal verzamelen en meermaals hergebruiken van gegevens worden toegepast. De richtlijn *open data*²⁷ zal in aanmerking worden genomen. Het gebruik van digitale oplossingen **moet worden bevorderd**, met inbegrip van het hergebruik van gegevens en het delen van gegevens met andere bronnen. Er moet worden bepaald dat het uitsluitend op bureaus voor landbouwbedrijfsboekhouding gebaseerde systeem kan worden uitgebreid met het oog op het verzamelen van milieu- en sociale variabelen en dat de gegevensverzameling kan worden gebaseerd op zowel regelmatige als speciale enquêtes, afhankelijk van de informatiebehoeften.

(5) Deze doeleinden kunnen slechts worden bereikt indien gebruik wordt gemaakt van een informatienetwerk van de Unie voor de verzameling van duurzaamheidsgegevens van landbouwbedrijven, hierna “informatienet” genoemd, dat steunt op gegevensverzamelaars in elke lidstaat, die het vertrouwen van de betrokken partijen geniet. **Daarnaast moet er continu op worden toegezien dat de verzamelde gegevens kunnen worden gebruikt om de voortgang wat betreft de verwezenlijking van de SDG's te monitoren.** De lidstaten of de verantwoordelijke nationale autoriteiten moeten ernaar streven om de wijze waarop gegevens over landbouwbedrijven worden verzameld, zo veel mogelijk te moderniseren. Om de **administratieve** lasten voor landbouwers en gegevensverzamelaars te verminderen, teneinde overlapping van gegevensverzoeken **en gegevensverzameling** te voorkomen en de IDL-gegevensset te verrijken, moet het beginsel van het éénmaal verzamelen en meermaals hergebruiken van gegevens worden toegepast **voor de toepassing van de onderhavige verordening. Alle bestaande in het kader van andere relevante rechtshandelingen van de Unie verzamelde relevante gegevens moeten dan ook worden gebruikt en hergebruikt, bijvoorbeeld gegevens die zijn verzameld op basis van bijlage I bij Verordening (EU) 2021/2115. Richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad**²⁷ zal in aanmerking worden genomen. Het gebruik van digitale oplossingen, met inbegrip van het hergebruik van gegevens en het delen van gegevens met andere bronnen, **moet worden bevorderd en moet altijd de voorkeur genieten waar dit bevorderlijk is voor een brede deelname van landbouwers en de nauwkeurigheid van de verzamelde gegevens. In dit kader**

moet worden verkend of de beschikbare digitale instrumenten voor gegevensverzameling, zoals het landbouwbedrijfsduurzaamheidsinstrument, ontwikkeld of geoptimaliseerd kunnen worden. Er moet worden bepaald dat het uitsluitend op bureaus voor landbouwbedrijfsboekhouding gebaseerde systeem kan worden uitgebreid met het oog op het verzamelen van milieu- en sociale variabelen en dat de gegevensverzameling kan worden gebaseerd op zowel regelmatige als speciale enquêtes, afhankelijk van de informatiebehoeften.

---

²⁷ Richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie. *PE/28/2019/REV/1.*

---

²⁷ Richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie (*PB L 172 van 26.6.2019, blz. 56*).

Amendement 5

Voorstel voor een verordening Overweging 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 bis) In het kader van het IDL moeten de te verzamelen gegevens in drie categorieën worden onderverdeeld: economisch, ecologisch en sociaal. Deze drie categorieën moeten de onveranderlijke ruggengraat van het IDL vormen en als zodanig in een bijlage bij Verordening (EG) nr. 1217/2009 worden opgenomen. In die bijlage moet tevens een lijst mogelijke thema's voor het verzamelen van gegevens binnen deze drie categorieën worden opgenomen. Bij de toepassing van deze verordening moet het verzamelen van gegevens van landbouwers worden beperkt tot de in die bijlage vermelde thema's. Tegelijkertijd moet aan de Commissie, met het oog op de aanpassing van de gegevensverzameling naar aanleiding van economische,

ecologische en sociale ontwikkelingen, de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen met betrekking tot wijziging van deze verordening door het toevoegen van verdere thema's aan die bijlage, binnen de daarin vermelde categorieën, of door het wijzigen van de bestaande thema's. Voorafgaand aan de vaststelling van een gedelegeerde handeling moet de Commissie een studie uitvoeren naar de relevantie en haalbaarheid van een dergelijke wijziging of de introductie van nieuwe thema's. De Commissie moet ook beoordelen of de nieuwe gegevensvereisten in verhouding staan tot hun toegevoegde waarde voor de beoordeling van de duurzaamheid van landbouwbedrijven, de beschikbaarheid van nieuwe gegevensbronnen en de betreffende kosten en lasten voor de lidstaten en de bedrijven met boekhouding. Het is met name van belang dat de Commissie als onderdeel van haar voorbereidende werkzaamheden passende raadplegingen houdt, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen plaatsvinden in overeenstemming met de beginselen zoals vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven^{1bis}. In het bijzonder, met het oog op deelname op gelijke voet in de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten gelijktijdig met de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van gedelegeerde handelingen.

---

^{1bis} PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1.

Amendement 6

Voorstel voor een verordening Overweging 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

(7) *Bij het verzenden van de gegevens voor het bedrijf met boekhouding op het niveau van de Unie moeten de lidstaten voorzien in een landbouwbedrijfs-ID om identificatie op landbouwbedrijfsniveau mogelijk te maken met het oog op de uitwisseling van gegevens op het niveau van de Unie. Deze informatie-uitwisseling heeft tot doel de capaciteit voor het analyseren van duurzaamheidskwesties te vergroten.*

Amendement

Schrappen

Amendement 7

Voorstel voor een verordening Overweging 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

(8) Indien individuele gegevens door de Commissie of verbindingsorganen worden gedeeld, is het van het grootste belang de gegevensbescherming te waarborgen en landbouwers de zekerheid te bieden dat hun gegevens en alle andere individuele gegevens die op grond van deze verordening zijn verkregen, zullen worden geanonimiseerd **of gepseudonimiseerd** om hun identificatie te vermijden, zowel voor natuurlijke personen als voor rechtspersonen.

Amendement

(8) Indien individuele gegevens door de Commissie of verbindingsorganen worden gedeeld, is het van het grootste belang de gegevensbescherming te waarborgen en landbouwers de zekerheid te bieden dat hun gegevens en alle andere individuele gegevens die op grond van deze verordening zijn verkregen, zullen worden geanonimiseerd om hun identificatie te vermijden, zowel voor natuurlijke personen als voor rechtspersonen.

Amendement 8

Voorstel voor een verordening Overweging 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

(9) De gegevens moeten worden

Amendement

(9) De gegevens moeten worden

verzameld op het niveau van de lidstaat en moeten worden gepseudonimiseerd met **het identificatienummer**. Alleen **gepseudonimiseerde** gegevens mogen aan de Commissie worden toegezonden. Er dient te worden bepaald dat toegang tot deze gegevens alleen aan de bevoegde autoriteiten mag worden verleend in specifieke gevallen en in overeenstemming met het internationale, het Unie- en het nationale recht. De te volgen procedures en de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om toegang te krijgen tot gegevens overeenkomstig de vereisten inzake noodzakelijkheid en evenredigheid, moeten worden vastgesteld in het internationale, Unie- en nationale recht, en met name in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

verzameld op het niveau van de lidstaat en moeten worden gepseudonimiseerd met **een landbouwbedrijfs-ID om identificatie op landbouwbedrijfsniveau mogelijk te maken, alsook de daaropvolgende koppeling met andere informatienetten**. Alleen **geanonimiseerde** gegevens mogen aan de Commissie worden toegezonden. Er dient te worden bepaald dat toegang tot deze gegevens alleen aan de bevoegde autoriteiten mag worden verleend in specifieke gevallen en in overeenstemming met het internationale, het Unie- en het nationale recht. De te volgen procedures en de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om toegang te krijgen tot gegevens overeenkomstig de vereisten inzake noodzakelijkheid en evenredigheid, moeten worden vastgesteld in **overeenstemming met** het internationale, Unie- en nationale recht, en met name in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Amendement 9

Voorstel voor een verordening Overweging 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

(10) Alle nodige maatregelen moeten worden genomen om de-anonimisering **en de-pseudonimisering** te voorkomen, maar het kan voorkomen dat gegevens openbaar worden gemaakt als gevolg van aanvullend onderzoek en openbaarmaking van gegevens buiten de controle van de Commissie. In dergelijke gevallen moeten gegevens als persoonsgegevens worden beschouwd en moeten de Verordeningen (EU) 2016/679²⁸ en (EU) 2018/1725²⁹ van het Europees Parlement en de Raad van toepassing zijn. Er worden gegevens verzameld **over** landbouwbedrijven, zonder rekening te houden met de eigendom van natuurlijke of rechtspersonen. Daarom moeten de waarborgen inzake gegevensbescherming worden uitgebreid

Amendement

(10) Alle nodige maatregelen moeten worden genomen om de-anonimisering te voorkomen, maar het kan voorkomen dat gegevens openbaar worden gemaakt als gevolg van aanvullend onderzoek en openbaarmaking van gegevens buiten de controle van de Commissie. In dergelijke gevallen moeten gegevens als persoonsgegevens worden beschouwd en moeten de Verordeningen (EU) 2016/679²⁸ en (EU) 2018/1725²⁹ van het Europees Parlement en de Raad van toepassing zijn. Er worden gegevens verzameld **met betrekking tot** landbouwbedrijven, zonder rekening te houden met de eigendom van natuurlijke of rechtspersonen. Daarom moeten de waarborgen inzake gegevensbescherming worden uitgebreid

tot rechtspersonen. Voorts moet, wat de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken betreft, aan de beginselen van Verordening (EG) nr. 223/2009³⁰ worden voldaan.

---

²⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

²⁹ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

³⁰ Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 89/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen (PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164).

tot rechtspersonen. Voorts moet, wat de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken betreft, aan de beginselen van Verordening (EG) nr. 223/2009³⁰ worden voldaan.

---

²⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

²⁹ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

³⁰ Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 89/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen (PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164).

Amendement 10

Voorstel voor een verordening

Overweging 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

(13) Gezien het uitgebreide toepassingsgebied van het IDL moeten de begrotingsregels worden aangepast, inclusief gedifferentieerd beheer voor regelmatige en speciale enquêtes. De begroting van de Unie moet de opzet en modernisering van de systemen van de lidstaten financieren om deze af te stemmen op de herziene reikwijdte en het herziene beheer van het IDL. De lidstaten kunnen voorzien in een toewijzing die gerelateerd is aan de standaardopbrengstwaarde van het landbouwbedrijf. De lidstaten moeten de mogelijkheid hebben om stimulansen vast te stellen voor de deelname van landbouwers aan het informatienet, zoals financiële premies, feedback over de prestaties van landbouwbedrijven met de nadruk op het verbeteren van duurzame landbouwpraktijken, of gericht advies op basis van IDL-informatie.

Amendement 11

Voorstel voor een verordening

Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

(14) Aangezien *sommige* lidstaten problemen ondervinden met de deelname van landbouwers aan het *informatienet*, **hebben sommige van hen het ILB-systeem reeds bij de nationale statistiek ondergebracht, waardoor landbouwers verplicht zijn de gevraagde informatie te verstrekken**. De landbouwers die als bedrijf met boekhouding worden geselecteerd, moeten de gegevens verstrekken; het moet voor de lidstaten mogelijk zijn nationale regels vast te

Amendement

(13) Gezien het uitgebreide toepassingsgebied van het IDL moeten de begrotingsregels worden aangepast, inclusief gedifferentieerd beheer voor regelmatige en speciale enquêtes. De begroting van de Unie moet de opzet en modernisering van de systemen van de lidstaten financieren om deze af te stemmen op de herziene reikwijdte en het herziene beheer van het IDL. De lidstaten kunnen voorzien in een toewijzing die gerelateerd is aan de standaardopbrengstwaarde van het landbouwbedrijf. De lidstaten **en de Commissie** moeten de mogelijkheid hebben om stimulansen vast te stellen voor de deelname van landbouwers aan het informatienet, zoals financiële premies, feedback over de prestaties van landbouwbedrijven met de nadruk op het verbeteren van duurzame landbouwpraktijken, of gericht advies op basis van IDL-informatie.

Amendement

(14) Aangezien **de meeste** lidstaten **geen** problemen ondervinden met de deelname van landbouwers aan het **bestaande ILB, en rekening houdend met de bredere focus en de toenemende hoeveelheid gegevens die in het kader van het IDL verzameld zullen moeten worden, moet deelname van landbouwers aan het IDL vrijwillig blijven**. De landbouwers die als bedrijf met boekhouding worden geselecteerd, moeten **hun best doen** de gegevens **te** verstrekken. Het moet voor de

stellen om *gevallen waarin bedrijven met boekhouding niet aan een dergelijke verplichting voldoen, aan te pakken.*

lidstaten mogelijk zijn nationale regels vast te stellen om *ervoor te zorgen dat de verzamelde gegevens van een betere kwaliteit zijn en om de gegevensverzameling te vergemakkelijken.*

Amendement 12

Voorstel voor een verordening Overweging 14 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 bis) Gepersonaliseerde adviesdiensten die op basis van IDL-gegevens aan bedrijven met boekhouding worden verstrekt, kunnen waardevol zijn en kunnen dus een aanzienlijke stimulans vormen voor deelname aan het IDL, voor zover het advies gebaseerd is op relevante en zo recent mogelijke gegevens, en rekening houdend met wetenschappelijke ontwikkelingen en de meest recente beschikbare kennis inzake beste praktijken.

Amendement 13

Voorstel voor een verordening Overweging 14 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 ter) In beginsel moet de totale Unie-financiering voor het IDL toenemen naar rato van de toegenomen verslagleggingsverplichtingen voor landbouwers.

Amendement 14

Voorstel voor een verordening Overweging 14 quater (nieuw)

(14 quater) *Aangezien veel lidstaten en IDL-verbindingsorganen waarschijnlijk te maken hebben met budgettaire beperkingen en er gezien de technische aard van de uit te voeren gegevensverzamelingswerkzaamheden voor langere tijd expertise nodig zal zijn, moeten op lidstaat- en EU-niveau voldoende middelen beschikbaar worden gesteld zodat er voldoende geld en personeel beschikbaar is voor gegevensverzameling van hoge kwaliteit.*

Amendement 15

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 3

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 1 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Er wordt een informatienet van de Unie inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven (“IDL” of “informatienet”) opgezet om economische, milieu- en sociale gegevens op landbouwbedrijfsniveau te verzamelen.

Amendement

1. Er wordt een informatienet van de Unie inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven (“IDL” of “informatienet”) opgezet om economische, milieu- en sociale gegevens op landbouwbedrijfsniveau te verzamelen, ***zoals vastgelegd in bijlage -I waarin wordt uiteengezet welke categorieën gegevens verzameld dienen te worden.***

Amendement 16

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 3

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 1 – lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. De Commissie is in overeenstemming met artikel 19 bis bevoegd gedelegeerde handelingen tot

wijziging van deze verordening vast te stellen door bijlage -I te wijzigen om bestaande thema's te wijzigen of nieuwe thema's toe te voegen, in overeenstemming met de doelstellingen van deze verordening en op basis van door de Commissie verrichte studies naar de relevantie, haalbaarheid en evenredigheid van die wijziging of toevoeging van thema's, en met name naar de bijdrage van nieuwe thema's aan de duurzaamheidsbeoordeling van landbouwbedrijven, de beschikbaarheid van nieuwe gegevensbronnen en de bijbehorende kosten en lasten voor de lidstaten en de bedrijven met boekhouding.

Amendement 17

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 3

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 1 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De op grond van deze verordening verkregen gegevens **dragen bij tot** de beoordeling van de duurzaamheid van de landbouw in de **EU**.

Amendement

2. **Het informatienet heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de beoordeling van de vraag of de doelstellingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden gehaald, en aan de beoordeling van de effecten van toekomstig beleid op de landbouwsector.** De op grond van deze verordening verkregen gegevens **mogen tevens worden gebruikt bij** de beoordeling van de duurzaamheid van de landbouw in de **Unie, en bij de analyse van het landbouwbedrijfsinkomen in de Unie, met inbegrip van economische, milieu- en sociale aspecten. Bovendien kunnen dergelijke gegevens ook worden gebruikt voor gepersonaliseerde adviesdiensten en feedback aan landbouwers waarmee zij hun voordeel kunnen doen in de bedrijfsvoering en met het oog op verduurzaming van landbouwbedrijven.**

Amendement 18

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 3

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 1 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. IDL-gegevens worden openbaar gemaakt op een wijze die in overeenstemming is met de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de Verordeningen (EU) 2016/679* **en** 2018/1725**.

---

* Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

** Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

Amendement

3. **Geaggregeerde** IDL-gegevens worden openbaar gemaakt op een wijze die in overeenstemming is met de artikelen 7 en 8 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de Verordeningen (EU) 2016/679*, **(EU) 2018/1725** en (EU) nr. 1367/2006*** van het Europees Parlement en de Raad, en met Richtlijn 2003/4/EG**** van het Europees Parlement en de Raad.**

---

* Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1).

** Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39).

*** **Verordening (EG) nr. 1367/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 betreffende de**

toepassing van de bepalingen van het Verdrag van Aarhus betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden op de communautaire instellingen en organen (PB L 264 van 25.9.2006, blz. 13).

**** Richtlijn 2003/4/EG van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2003 inzake de toegang van het publiek tot milieu-informatie en tot intrekking van Richtlijn 90/313/EEG van de Raad (PB L 41 van 14.2.2003, blz. 26).

Amendement 19

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 3

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 1 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. ***In voorkomend geval voldoen*** de verwerking, het beheer en het gebruik van uit hoofde van deze verordening verzamelde gegevens aan de Verordeningen (EU) 2016/679, (EU) 2018/1725 en (EG) 223/2009***.

*** Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 89/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen (PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164).

Amendement

4. De verwerking, het beheer en het gebruik van uit hoofde van deze verordening verzamelde gegevens ***voldoen*** aan de Verordeningen (EU) 2016/679, (EU) 2018/1725 en (EG) 223/2009*** ***van het Europees Parlement en de Raad.***

*** Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1101/2008 betreffende de toezending van onder de statistische geheimhoudingsplicht vallende gegevens aan het Bureau voor de Statistiek van de Europese Gemeenschappen, Verordening (EG) nr. 322/97 van de Raad betreffende de communautaire statistiek en Besluit 89/382/EEG, Euratom van de Raad tot oprichting van een Comité statistisch programma van de Europese Gemeenschappen (PB L 87 van 31.3.2009, blz. 164).

Amendement 20

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 4

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 2 – alinea 1 – punt a

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) “landbouwer”: de natuurlijke persoon die het lopende en dagelijkse beheer van het landbouwbedrijf voert;

Amendement

a) “landbouwer”: de natuurlijke persoon **of rechtspersoon** die het lopende en dagelijkse beheer van het landbouwbedrijf voert;

Amendement 21

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 4

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 2 – alinea 1 – punt g

Door de Commissie voorgestelde tekst

g) “IDL-gegevens”: economische, milieu- en sociale gegevens op landbouwbedrijfsniveau die betrekking hebben op landbouwbedrijven en zijn afgeleid uit rekeningen, en/of andere gegevensbronnen die systematisch en regelmatig worden verzameld;

Amendement

g) “IDL-gegevens”:
duurzaamheidsgegevens bestaande uit economische, milieu- en sociale gegevens op landbouwbedrijfsniveau **als bedoeld in artikel 1, lid 1**, die betrekking hebben op landbouwbedrijven en zijn afgeleid uit rekeningen, en/of andere gegevensbronnen die systematisch en regelmatig worden verzameld;

Amendement 22

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 8

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 4 – lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op de verzameling van boekhoudkundige en andere duurzaamheidsgegevens. IDL-

Amendement

1. Dit hoofdstuk is van toepassing op de verzameling van boekhoudkundige en andere duurzaamheidsgegevens **die**

gegevens worden verzameld door middel van regelmatige en speciale enquêtes.

bedrijven met boekhouding vrijwillig kunnen verstrekken. IDL-gegevens worden verzameld door middel van regelmatige en speciale enquêtes.

Amendement 23

Voorstel voor een verordening
Artikel 1 – alinea 1 – punt 8
Verordening (EG) nr. 1217/2009
Artikel 4 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De voor het IDL bevoegde autoriteit kan andere gegevensbronnen gebruiken om gegevens te verzamelen en te hergebruiken als input voor de IDL-enquêtes.

Amendement

2. De voor het IDL bevoegde autoriteit kan andere gegevensbronnen gebruiken *of raadplegen, zoals statistieken over landbouwproductiemiddelen en -opbrengsten, het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (GBCS) en de landbouwtelling, om relevante bestaande of reeds verzamelde geaggregeerde* gegevens te verzamelen en te hergebruiken als input voor de IDL-enquêtes, *waarbij de gegevensbescherming gewaarborgd moet worden. In de IDL-enquêtes worden geen indicatoren opgenomen die reeds worden gemeten in andere gegevensbronnen die onder Unie-wetgeving op het vlak van statistiek vallen, zoals de Verordeningen (EU) 2018/1091 en (EU) 2022/2379, ter voorkoming van bijkomende bureaucratische lasten voor landbouwers en andere relevante belanghebbenden. Voor het gebruik van secundaire gegevensbronnen, zoals registers of administratieve bedrijfsdocumenten, is de voorafgaande toestemming van de landbouwer vereist.*

Amendement 24

Voorstel voor een verordening
Artikel 1 – alinea 1 – punt 9
Verordening (EG) nr. 1217/2009
Artikel 5 – lid 1 – alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Het waarnemingsgebied omvat de landbouwbedrijven waarvan de economische omvang groter is dan of gelijk is aan een drempelwaarde, **uitgedrukt in euro** overeenkomend met één van de ondergrenzen van de klassen van de economische bedrijfsomvang van de typologie van de Unie voor landbouwbedrijven zoals omschreven in artikel 5 ter.

Amendement 25

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 9

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 5 – lid 1 – alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 19 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze verordening met de regels voor het vaststellen van de in de eerste alinea van dit lid bedoelde drempelwaarde.

Amendement 26

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 9

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 5 – lid 1 – alinea 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

De Commissie stelt op basis van de gegevens van de lidstaten uitvoeringshandelingen vast tot vaststelling van de in de eerste alinea bedoelde

Amendement

Het waarnemingsgebied omvat de landbouwbedrijven waarvan de economische omvang groter is dan of gelijk is aan een drempelwaarde overeenkomend met één van de ondergrenzen van de klassen van de economische bedrijfsomvang van de typologie van de Unie voor landbouwbedrijven zoals omschreven in artikel 5 ter.

Amendement

De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 19 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze verordening met de regels voor het vaststellen van de in de eerste alinea van dit lid bedoelde drempelwaarde. **Die regels garanderen dat ook landbouwbedrijven van kleinere economische omvang vertegenwoordigd zijn.**

Amendement

De Commissie stelt op basis van de gegevens **en de aanbevelingen** van de lidstaten uitvoeringshandelingen vast tot vaststelling van de in de eerste alinea **van**

drempelwaarde. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 19 ter, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

dit lid bedoelde drempelwaarde. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 19 ter, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Amendement 27

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 9

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 5 – lid 2 – punt b bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

b bis) die worden geëxploiteerd door een landbouwer die een bedrijfsboekhouding voert of bereid en in staat is een bedrijfsboekhouding te voeren en ermee instemt dat de boekhoudkundige gegevens van het landbouwbedrijf ter beschikking van de Commissie worden gesteld.

Amendement 28

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 9

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 5 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. Een landbouwbedrijf dat in het schema voor de selectie van bedrijven met boekhouding als bedrijf met boekhouding is aangemerkt, *verstrekt* de gevraagde gegevens.

3. Een landbouwbedrijf dat in het schema voor de selectie van bedrijven met boekhouding als bedrijf met boekhouding is aangemerkt, *kan vrijwillig besluiten om de verzameling van de gevraagde gegevens overeenkomstig de nationale wetgeving te faciliteren.*

Amendement 29

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 9

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 5 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4. De lidstaten kunnen nationale regels vaststellen om mogelijke gevallen van niet-naleving van lid 3 aan te pakken.

Schrappen

Amendement 30

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 13

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 7 – lid 1 – letter h

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

h) het beschikbaar stellen van de verkregen resultaten voor het verstrekken van advies en feedback aan **landbouwers** over hun duurzaamheidsprestaties.

h) het **binnen twee jaar na de gegevensverzameling** beschikbaar stellen van de verkregen resultaten voor het verstrekken van **geactualiseerd** advies, **geactualiseerde benchmarking** en feedback aan **bedrijven met boekhouding** over hun duurzaamheidsprestaties **en landbouwbedrijfsbeheer**;

Amendement 31

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 13

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 7 – lid 1 – punt h bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

h bis) het opzetten van een plan voor de verdeling van de uit hoofde van deze verordening aan landbouwers toegekende stimulansen.

Amendement 32

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 14

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 8 – lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 19 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen tot aanvulling van deze verordening met de regels voor het bepalen van de **belangrijkste groepen gegevens die** moeten worden verzameld en de algemene regels voor het verzamelen van gegevens.

Amendement

4. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 19 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen tot aanvulling van deze verordening met de regels voor het bepalen van **welke gegevens op basis van de in bijlage -I vermelde thema's** moeten worden verzameld en de algemene regels voor het verzamelen van gegevens. **De algemene regels voor gegevensverzameling moeten rekening houden met relevante technologische vooruitgang en de mogelijkheid gegevens te verzamelen door middel van teledetectie.**

Amendement 33

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 15

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 16 – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. **Geanonimiseerde of gepseudonimiseerde individuele gegevens kunnen door de Commissie of door** verbindingsorganen **worden gedeeld voor de in artikel 1 vermelde doeleinden**, op voorwaarde dat **de** identificatie van natuurlijke of rechtspersonen **wordt vermeden**.

Amendement

2. **Voor de in artikel 1 genoemde doeleinden mogen de Commissie en de** verbindingsorganen **uitsluitend geanonimiseerde individuele gegevens onderling delen**, op voorwaarde dat identificatie van **de betrokken** natuurlijke of rechtspersonen **niet mogelijk is**.

Amendement 34

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 17

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 19 – lid 1 – punt a

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) voor regelmatige enquêtes: een aan de lidstaten te betalen forfaitaire

Amendement

a) voor regelmatige enquêtes: een aan de lidstaten te betalen forfaitaire

vergoeding voor de toezending van binnen de gestelde termijn ingediende, naar behoren ingevulde bedrijfsformulieren, tot het maximaantal bedrijven met boekhouding als vastgesteld overeenkomstig artikel 5 bis, lid 2. Wanneer het totale aantal naar behoren ingevulde en toegezonden bedrijfsformulieren met betrekking tot een IDL-streek of een lidstaat minder dan **80 %** bedraagt van het aantal bedrijfsformulieren dat voor die IDL-streek of voor de betrokken lidstaat is vastgesteld, geldt een vergoeding van 50 % van de forfaitaire vergoeding voor elk bedrijfsformulier uit die IDL-streek of uit de betrokken lidstaat;

vergoeding voor de toezending van binnen de gestelde termijn ingediende, naar behoren ingevulde bedrijfsformulieren, tot het maximaantal bedrijven met boekhouding als vastgesteld overeenkomstig artikel 5 bis, lid 2. Wanneer het totale aantal naar behoren ingevulde en toegezonden bedrijfsformulieren met betrekking tot een IDL-streek of een lidstaat minder dan **75 %** bedraagt van het aantal bedrijfsformulieren dat voor die IDL-streek of voor de betrokken lidstaat is vastgesteld, geldt een vergoeding van 50 % van de forfaitaire vergoeding voor elk bedrijfsformulier uit die IDL-streek of uit de betrokken lidstaat;

Amendement 35

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 17

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 19 – lid 1 – punt b

Door de Commissie voorgestelde tekst

b) voor speciale enquêtes: een aan de lidstaten te betalen forfaitaire vergoeding voor de toezending van binnen de gestelde termijn ingediende, naar behoren ingevulde bedrijfsformulieren, tot het maximaantal bedrijven met boekhouding als vastgesteld overeenkomstig artikel 5 bis, lid 2. Wanneer het totale aantal naar behoren ingevulde en toegezonden bedrijfsformulieren met betrekking tot een IDL-streek of een lidstaat minder dan **80 %** bedraagt van het aantal bedrijfsformulieren dat voor die IDL-streek of voor de betrokken lidstaat is vastgesteld, geldt een vergoeding van 50 % van de forfaitaire vergoeding voor elk bedrijfsformulier uit die IDL-streek of uit de betrokken lidstaat;

Amendement

b) voor speciale enquêtes: een aan de lidstaten te betalen forfaitaire vergoeding voor de toezending van binnen de gestelde termijn ingediende, naar behoren ingevulde bedrijfsformulieren, tot het maximaantal bedrijven met boekhouding als vastgesteld overeenkomstig artikel 5 bis, lid 2. Wanneer het totale aantal naar behoren ingevulde en toegezonden bedrijfsformulieren met betrekking tot een IDL-streek of een lidstaat minder dan **75 %** bedraagt van het aantal bedrijfsformulieren dat voor die IDL-streek of voor de betrokken lidstaat is vastgesteld, geldt een vergoeding van 50 % van de forfaitaire vergoeding voor elk bedrijfsformulier uit die IDL-streek of uit de betrokken lidstaat;

Amendement 36

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 17

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 19 – lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De Unie **kan** ook financiële bijdragen uit de algemene begroting van de Unie aan de lidstaten **verstrekken** om de uitvoeringskosten van deze verordening te dekken wanneer het opzetten van het systeem voor het verzamelen van de aanvullende milieu- en sociale variabelen, met inbegrip van opleiding en interoperabiliteit tussen gegevensverzamelingssystemen, aanzienlijke aanpassingen van het nationale ILB-gegevensverzamelingssysteem van een lidstaat vereist.

Amendement

3. De Unie **verstrekt** ook financiële bijdragen uit de algemene begroting van de Unie aan de lidstaten om de uitvoeringskosten van deze verordening te dekken wanneer het opzetten van het systeem voor het verzamelen van de aanvullende milieu- en sociale variabelen, met inbegrip van opleiding en interoperabiliteit tussen gegevensverzamelingssystemen, aanzienlijke aanpassingen van het nationale ILB-gegevensverzamelingssysteem van een lidstaat vereist.

Amendement 37

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 17

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 19 – lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. De lidstaten **kunnen** de deelname van landbouwers aan IDL-enquêtes **definiëren en stimuleren**.

Amendement

5. De lidstaten **bepalen en verstrekken stimulansen voor** de deelname van landbouwers aan IDL-enquêtes, **onder meer in de vorm van financiële stimulansen**.

Amendement 38

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 17

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 19 – lid 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast tot vaststelling van de gedetailleerde procedures met betrekking tot de in lid 1, punten a) en b), bedoelde standaardvergoeding en de aanpassingen van het in lid 3 bedoelde gegevensverzamelingsstelsel. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 19 ter, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Amendement 39

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 18 – a

Verordening (EG) nr. 1217/2009

Artikel 19 bis – lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De in artikel 3, artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 1, artikel 5 bis, lid 1, artikel 5 ter, leden 2 en 3, en artikel 8, lid 3, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie verleend voor een termijn van **vijf** jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening. De Commissie stelt uiterlijk **negen** maanden vóór het einde van de termijn van **vijf** jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden vóór het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.

Amendement 40

Voorstel voor een verordening

Artikel 1 – alinea 1 – punt 18 – b

Amendement

6. De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast tot vaststelling van de gedetailleerde procedures met betrekking tot de in lid 1, punten a) en b) **van dit artikel**, bedoelde standaardvergoeding en de aanpassingen van het in lid 3 **van dit artikel** bedoelde gegevensverzamelingsstelsel. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 19 ter, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Amendement

2. De in **artikel 1, lid 1 bis**, artikel 3, artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 1, artikel 5 bis, lid 1, artikel 5 ter, leden 2 en 3, en artikel 8, lid **4**, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie verleend voor een termijn van **drie** jaar vanaf ... [de datum van inwerkingtreding van deze verordening]. De Commissie stelt uiterlijk **zes** maanden vóór het einde van de termijn van **drie** jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden vóór het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 3, artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 1, artikel 5 bis, lid 1, artikel 5 ter, leden 2 en 3, en artikel 8, lid 3, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Amendement 41

Voorstel voor een verordening
Artikel 1 – alinea 1 – punt 18 – c
Verordening (EG) nr. 1217/2009
Artikel 19 bis – lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Een overeenkomstig artikel 3, artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 1, artikel 5 bis, lid 1, artikel 5 ter, leden 2 en 3, en artikel 8, lid 3, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Amendement

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in **artikel 1, lid 1 bis**, artikel 3, artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 1, artikel 5 bis, lid 1, artikel 5 ter, leden 2 en 3, en artikel 8, lid 4, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Amendement

5. Een overeenkomstig **artikel 1, lid 1 bis**, artikel 3, artikel 4, lid 3, artikel 5, lid 1, artikel 5 bis, lid 1, artikel 5 ter, leden 2 en 3, en artikel 8, lid 4, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Amendement 42

Voorstel voor een verordening
Artikel 1 – alinea 1 – punt 19 bis (nieuw)
Verordening (EG) nr. 1217/2009
Bijlage -I (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(19 bis) *De tekst in bijlage -I bij deze verordening wordt ingevoegd als bijlage -I.*

Amendement 43

Voorstel voor een verordening
Artikel 1 – alinea 1 – punt 20
Verordening (EG) nr. 1217/2009
Bijlage I

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(20) Bijlage I wordt vervangen door **de** bijlage bij de onderhavige verordening.

(20) Bijlage I wordt vervangen door bijlage **I** bij de onderhavige verordening.

Amendement 44

Voorstel voor een verordening
Bijlage -I (nieuw)
Verordening (EG) nr. 1217/2009
Bijlage -I (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

BIJLAGE -I

“BIJLAGE -I

Lijst van de in artikel 1, lid 1, bedoelde categorieën voor gegevensverzameling in het kader van het IDL

1. *De economische variabelen mogen de volgende thema's bestrijken:*

(1) *algemene gegevens over het landbouwbedrijf (eigendom, rechtsvorm);*

(2) *activa (grond, gebouwen,*

materieel);

(3) landgebruik (met inbegrip van gebieden met natuurlijke en andere specifieke beperkingen);

(4) schulden;

(5) landbouwproductiemiddelen (kosten);

(6) producten (plantaardige producten, veeteelt- en dierlijke producten);

(7) inkomsten uit niet-agrarische activiteiten;

(8) kwaliteitsproducten – geografische aanduidingen;

(9) lidmaatschap van producentenorganisaties;

(10) subsidies;

(11) productiequota en -rechten.

2. De milieuv variabelen mogen de volgende thema's bestrijken:

(1) bodembeheer;

(2) wilde en gedomesticeerde biodiversiteit;

(3) broeikasgasemissies en -verwijdering;

(4) gebruik en beheer van voedingsstoffen, pesticiden en antibiotica;

(5) biologische landbouw;

(6) koolstoflandbouw;

(7) dierenwelzijn;

(8) afvalbeheer;

(9) waterbeheer;

(10) energieverbruik en -opwekking.

3. De sociale variabelen mogen de volgende thema's bestrijken:

(1) onderneming of maatschap – beschrijving;

(2) arbeidskrachten, met inbegrip van de verdeling naar geslacht en leeftijd –

beschrijving;

(3) sociale zekerheid;

*(4) arbeidsomstandigheden voor
landbouwers en werknemers in de
landbouw;*

(5) opleiding;

*(6) sociale inclusie (welzijn,
levensomstandigheden voor landbouwers
en werknemers in de landbouw);*

*(7) toegang tot infrastructuur en
basisdiensten.*

TOELICHTING

Het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen (ILB) is een onschatbare bron van micro-economische en boekhoudkundige gegevens die elk jaar van meer dan tachtigduizend landbouwbedrijven in de EU worden verkregen. Het bestaat sinds 1965 en heeft het mogelijk gemaakt de economische en financiële situatie van landbouwbedrijven op regelmatige basis te beoordelen. Het ILB is strikt genomen geen statistisch instrument, aangezien het gebaseerd is op een steekproef. Toch is het een vertrouwd hulpmiddel geworden voor tal van publieke besluitvormers, maar ook onderzoekers en zelfs landbouworganisaties.

Het is niet meer dan logisch, en ook toe te juichen, dat de Commissie het ILB wil opwaarderen tot een informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven (IDL) door milieu- en sociale aspecten aan de oorspronkelijk louter economische dimensie toe te voegen.

Deze ontwikkeling; een onderdeel van de “van boer tot bord”-strategie, sluit aan bij de evolutie van het GLB en wordt mogelijk gemaakt door Verordening (EG) nr. 318/2006 van de Raad te wijzigen.

Tijdens het onderzoek van dit voorstel heeft de rapporteur er alles aan gedaan om ervoor te zorgen dat het nieuwe IDL ondanks de aangescherpte ambities, even relevant en doeltreffend zal zijn als het huidige ILB.

Met zijn 22 amendementen wil de rapporteur drie grote problemen aanpakken:

Het eerste betreft de nieuwe soorten variabelen die zullen bepalen welke gegevens bij de deelnemers aan de steekproef verzameld worden. In de basishandeling worden deze variabelen niet volledig opgesomd. Toch vindt de rapporteur het belangrijk dat er een kader wordt geboden, iets wat de huidige verordening niet doet, en wat voor het ILB ook niet hoefde. Hoewel de meeste ILB-gegevens momenteel alleen uit de boekhouding van landbouwbedrijven worden gehaald, zullen er door de toevoeging van de milieu- en sociale dimensie ook andere informatiebronnen gebruikt moeten worden. Hoewel er in de eerste plaats moet worden gekeken naar reeds bestaande informatie en kruisverwijzingen tussen databanken en er alles aan moet worden gedaan om te voorkomen dat landbouwers dubbel werk moeten leveren, zal de toevoeging van de twee dimensies onvermijdelijk met kosten gepaard gaan. Die moeten beheersbaar blijven zodat het instrument gegevens kan blijven leveren. De rapporteur is niet bereid de Commissie een vrijbrief te geven om naar believen informatie te verzamelen, zeker omdat het realistisch lijkt een stabiel kader overeen te komen dat in de secundaire wetgeving slechts gepreciseerd zal worden. Het IDL zal pas van nut zijn als besluitvormers worden geïnformeerd over variabelen die op lange termijn in de EU worden verzameld. Het zal dus niet nodig zijn om de lijst met verzamelde informatie vaak te wijzigen.

Het volgende probleem heeft te maken met de vrijwillige deelname van landbouwers aan dit netwerk. Op basis van alle gedachteswisselingen die de rapporteur heeft gehad, met name met verbindingsorganen in verschillende lidstaten, is hij ervan overtuigd dat de gegevenskwaliteit van het huidige ILB voortvloeit uit het feit dat landbouwers vrijwillig aan het netwerk kunnen deelnemen. De responsgraad is in de meeste lidstaten momenteel voldoende hoog en de rapporteur vindt het niet gerechtvaardigd om deelname te verplichten, vooral omdat er voor het IDL bijkomende gegevens moeten worden verzameld. Integendeel: hij is van mening dat

de gegevenskwaliteit achteruit zal gaan als deelname als een verplichting gezien wordt. De rapporteur vindt het wel een zeer goed idee om stimulansen uit te werken, te beginnen met de feedback, die in de vorm van advies aan de deelnemers kan worden gegeven, waardoor landbouwbedrijven zich op basis van de verschillende geanalyseerde criteria kunnen onderscheiden ten opzichte van andere boerderijen uit hun streek of sector op EU-niveau.

Tot slot komen we bij het probleem van de vertrouwelijkheid van de gegevens en het kader voor het gebruik ervan. Het lijdt voor de rapporteur geen twijfel dat de Commissie de identiteit van de respondenten wil beschermen en de gegevens alleen zal gebruiken voor het doel waar ze voor verzameld zijn. Toch is de rapporteur, met name op basis van het advies van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, van mening dat er een strikter en nauwkeuriger kader moet komen voor het gebruik van een ID voor boerderijen, dat nodig is voor kruisverwijzingen in databanken en om gegevens te “pseudonimiseren”, dan waar de verordening op dit moment in voorziet, zodat de deelnemers voldoende garanties krijgen.

Daarom stelt de rapporteur bovenstaande amendementen voor, met als enige doel ertoe bij te dragen dat dankzij het IDL besluitvormers beter worden ingelicht en in de hele EU dezelfde gegevenskwaliteit wordt nagestreefd, met eerbiediging van het vermogen van de lidstaten en de landbouwers om te handelen, zodat onze landbouw een mooie toekomst tegemoet gaat en elke uitdaging aankan.

PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Titel	Wijziging van Verordening (EG) nr. 1217/2009 van de Raad wat betreft de omzetting van het informatienet inzake landbouwbedrijfsboekhoudingen in een informatienet inzake de duurzaamheid van landbouwbedrijven	
Document- en procedurenummers	COM(2022)0296 – C9-0206/2022 – 2022/0192(COD)	
Datum indiening bij EP	22.6.2022	
Bevoegde commissie Datum bekendmaking	AGRI 4.7.2022	
Rapporteurs Datum benoeming	Jérémy Decerle 29.8.2022	
Behandeling in de commissie	12.7.2022	9.1.2023
Datum goedkeuring	22.3.2023	
Uitslag eindstemming	+: 45	–: 0
	0: 1	
Bij de eindstemming aanwezige leden	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Dacian Cioloș, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Paola Ghidoni, Francisco Guerreiro, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Camilla Laureti, Gilles Lebreton, Elena Lizzi, Chris MacManus, Colm Markey, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener	
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Rosanna Conte, Claude Gruffat, Anja Hazekamp, Ladislav Ilčić, Manolis Kefalogiannis, Petros Kokkalis, Benoît Lutgen, Gabriel Mato, Alin Mituța, Christine Schneider, Irène Tolleret	
Datum indiening	24.3.2023	

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

45	+
ECR	Mazaly Aguilar, Ladislav Ilčić, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
ID	Rosanna Conte, Paola Ghidoni, Elena Lizzi
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Niclas Herbst, Jarosław Kalinowski, Benoît Lutgen, Colm Markey, Gabriel Mato, Marlene Mortler, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider
Renew	Dacian Cioloș, Jérémy Decerle, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Alin Mituța, Ulrike Müller, Irène Tolleret
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Camilla Laureti, Maria Noichl, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli
The Left	Anja Hazekamp, Petros Kokkalis, Chris MacManus
Verts/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Bronis Ropė, Sarah Wiener

0	-

1	0
ID	Gilles Lebreton

Verklaring van de gebruikte tekens:

- + : voor
- : tegen
- 0 : onthouding